

Montessoripäiväkoti Kiva Paikka

VUOSISUUNNITELMA

toimikausi 2023-2024

Lapsuuden itseisarvo

Ihmisenä kasvaminen

Lapsen oikeudet

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Perheiden monimuotoisuus

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatuksen tehtävä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä.

Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Sisällys

KAJAANI SUUNTAAN TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA.....	4
Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki.....	4
Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki.....	4
Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki	5
LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET	6
LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET.....	8
Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi	8
Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta	9
Leikki.....	10
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS.....	11
Varhaiskasvatuksen arvoperusta.....	12
TIIMISOPIMUS.....	29
Yhteistyösuunnitelma veon kanssa.....	15
Leikki	16
Pedagoginen dokumentointi.....	18
Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys.....	19
Arviointi.....	21
Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen	22
LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN	28
AJATTELU JA OPPIMINEN.....	28
KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU.....	28
ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT	28
OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN.....	28

KAJAANI SUUNTA TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA

Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki

"Olemme kiinnostava kaupunki kotimaisille ja ulkomaisille osaajille. Opiskelijat hakeutuvat Kajaaniin."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa:

- Tarjoamme työ- ja harjoittelupaikkoja varhaiskasvatuksessa
- Varhaiskasvatuspalvelumme ovat joustavia ja vastaavat kysyntään
- Varhaiskasvatus on laadukasta – varhaiskasvatuskunta 2021
- Teemme yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa
- Kehitämme ohjausosaamistamme opiskelijoiden suhteen
- Olemme näkyvästi esillä sosiaalisessa mediassa – näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen

Näin toimimme:

- päiväkotimme otetaan harjoittelijoita sekä alan opiskelijoita
- oppilaitosten kanssa tehdään yhteistyötä
- sosiaalinen media; nettisivut, facebook
- hyvän huomaaminen
- kiusaamisiin puututaan
- jokainen lapsi ja aikuinen on yhtä arvokas!

Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki

"Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Nuorilla on mielekästä tekemistä. Lasten ja nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Lasten osallisuus ja sen kehittäminen pitkäaikainen painopistealue
- Positiivinen pedagogiikka ja hyvän huomaaminen
- Lapsella oikeus tarvitsemaansa tukeen
- Henkilökunnalla sensitiivinen työote
- Varhaiskasvatuksessa lapsella turvallinen kasvuympäristö, jossa nollatoleranssi kiusaamiselle

Näin toimimme:

- tarjoamme päivähoitoa 1-6-vuotiaille
- monipuolista toimintaa arjessa huomioiden liikunta ja kulttuuri
- osallistutaan mielellään päiväkodin ulkopuolella erilaisiin tapahtumiin
- veo vieraillee aktiivisesti ryhmissä
- kiusaamisen ehkäisemistä varten tehty oma suunnitelma
- lasten osallisuus huomioidaan ryhmissä
- perehdytyskansio
- epassi käytössä

- työyhteisön yhteiset tekemiset; illanvietot, pikkujoulut ym.

Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki

"Käytämme resurssejamme harkitusti, hyvinvointia ja kestävää kehitystä edistävästi."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Kierrätämme tavaroita ja huonekaluja eri yksiköiden/ryhmien välillä
- Pyrimme hankkimaan kestäviä ja korjattavia tavaroita
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaalia
- Minimoimme ruokahävikkiä – harjoittelu lasten kanssa
- Kierrätämme yhdessä lasten kanssa
- Käytämme kirjastoa monipuolisesti
- Luonto on yksi oppimisympäristömme
- Hyödynnämme kaupungin eri tiloja toiminnassamme

Näin toimimme:

- kierrätys osana päiväkodin arkea
- kiinnitämme huomiota ruokahävikkiin... lapsille opetetaan, että lautaselle otetaan sen verran mitä syödään
- ruokahävikkiä vähennetään, jäljelle jäänyttä ruokaa saa henkilökunta syödä lasten jälkeen ilmaiseksi
- kirjastossa vierailut säännöllisesti ja kirjapaketit päiväkodille tilataan säännöllisesti
- luonnossa vieraillaan
- kaupungin tiloja hyötykäytetään mm. jäähallilla luistelut syksyisin
- lähiympäristö tutuksi

LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

Yksikkömme vahvuudet

- henkilöstö aktiivista (koulutuksiin osallistutaan hyvin)
- motivaatio ja sen näkyminen arjessa
- sosiaalisuus ja "yhdessä tekemisen" meininki
- sitoutuminen
- ryhmähenki
- joustavuus!
- toisten auttaminen
- ammatillinen osaaminen

Näin toimimme + tarkennus tiimiin:

- yhteiset tekemiset
- palaverit iltaisin
- joka toinen kuukausi tiimipalaverit iltaisin
- avointa keskustelua henkilökunnan kesken
- tiimien välillä yhteistyötä enemmän
- lähiryhmien yhteistyö lasten ja aikuisten kesken

- palaverit pidettiin vuoro kuukausina iltaisin ja päivisin nukkuma-aikaan
- tiimipalavereita olisi voinut pitää enemmän > isoilla varsinkin
- yhteistyö sujunut mutkattomasti > käytännöt osana arkea

Yksikköemme kehittämiskohteet

- tiedonkulku ryhmistä toiseen
- tehostetaan vanhempien kanssa käytävää keskustelua päivittäin arjen sujumisesta
- tiimipalaverit säännölliseksi

Näin toimimme + tarkennus tiimiin:

Arviointi

- wa-ryhmät auttaneet tiedonkulussa
- tiimipalavereita enemmän
- yhteistyö vanhempien kanssa sujunut hyvin, tiedonkulku parantunut

LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi

- **Miten kerätään mielipiteitä/ajatuksia/toiveita, kyselyt, vanhempainillat, ja niin edelleen?**
- **Onko huoltajilla taitoja/osaamista, joita voidaan vakassa hyödyntää?**

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- palautteen kerääminen säännöllisesti
- päivittäiset keskustelut vanhempien kanssa
- tiedotetaan aktiivisesti vanhempia päivittäin toiminnasta ja päivän kulusta
- perhetapahtumat
- huomioidaan vanhemmilta saadut palautteet
- kysellään vanhemmilta ideoita päivähoitotoiminnan suunnittelua ajatellen
- mahdolliset vierailut vanhempien työpaikoilla

Arviointi

- keskusteluja päivittäin käyty ja kuulumisia päiväkodista kerrottu
- vanhempainillat pidetty
- kevätjuhla jouduttu perumaan

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta:

- **Miten kiusaamista ehkäistään?**
- **Miten toimintatavoista tiedotetaan huoltajia?**
- **Miten ryhmässä esiintyvistä kiusaamistilanteesta informoidaan huoltajia?**

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- leikkiarit
- puhumalla/keskustelemalla
- puuttumalla tilanteisiin välittömästi
- tietoa myös vanhemmille, mikäli jotain päivän aikaan sattunut
- hiljaiset lapset mukaan leikkeihin aikuisen avustuksella
- pyrimme varhaiseen puuttumiseen havainnoimalla lapsia ja heidän toimijaan (leikeissä, siirtymätilanteissa, pöytätyöskentelyssä ym.)
- pienryhmätoiminta
- tunnekerhot (käydään läpi lasten kanssa mikä on kiusaamista ja mikä ei ole)
- henkilöstön koulutukset asiaan liittyen (saadaan aiheesta viimeisintä tietoa)
- kiusaamisesta puhuminen vanhempainillassa (kerrotaan päiväkodin toimintatavat)
- päivittäiset keskustelut vanhempien kanssa
- mikäli kiusaamista esiintyy, oman ryhmän aikuinen antaa tietoa asiasta vanhemmille (soitto päivän aikana, mikäli ei hakutilanteessa ole läsnä)

kiusaamisen ehkäisemiseksi tehty oma suunnitelma 9/2023

Arviointi

- kiusaamistilanteisiin on puututtu ja ristiriitatilanteet on selvitelty, suuremmilta konflikteilta vältytty
- leikkiariarvontaa on ollut
- tiedottamisessa vanhemmille on onnistuttu

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Leikki

- Miten huomioimme leikin mahdollisuudet, osallisuuden ja inklusion leikissä, aikuisten rooli

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- aikuinen havainnoi aina leikkiä lähietäisyydeltä ja mahdollisuuksien mukaan osallistuu myös itse leikkiin
- aikuinen rikastaa leikkiä antaen ehdotuksia juonen kululle
- leikkipariarvonta
- vierailut eri ryhmissä > mahdollistaa eri-ikäisten ja uusien kavereiden leikit
- leikki-ideoita lapsilta
- leikkien nimeäminen

Arviointi

- leikkipariarvonta ollut käytössä joka ryhmässä säännöllisesti
- leikkiä on päästy hyvin havainnoimaan
- vierailuja eri ryhmissä on tehty
- koko talon yhteiset leikkipäivät, lapset sekoitettu eri ryhmiin

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS

Kuva: Opetushallitus

Varhaiskasvatuksen arvoperusta

Lapsuuden itseisarvo

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Osallisuus huomioidaan jokaisen kohdalla kaikessa
- Kohtaamme jokaisen lapsen yksilöllisesti
- Henkilökunta kiinnittää huomiota siihen, että puhuu lapsista tasa-arvoisesti
- Lasten oman kulttuurin arvostaminen ja kannustamme lapsia luomaan itse omaa kulttuuriaan

Miten arvo näkyy toiminnassa:

- kunnioittava suhtautuminen lapsiin
- lapsia osallistetaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa
- lasten ajatuksia ja mielipiteitä kysellään ja kuunnellaan
- lapset saavat toteuttaa omia ”mielityksiään” leikin kautta ja aikuiset rikastuttavat leikkiä
- kaikki lapset samanarvoisia

Ihmisenä kasvaminen

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Ryhmän säännöt tehdään yhdessä lasten kanssa ja kuvitetaan
- Kaikkiin kiusaamistilanteisiin puututaan, tilanne käydään läpi ja huoltajia tiedotetaan
- Hyvät käytöstavat – aikuisen esimerkki
- Positiivinen pedagogiikka
- Kaveritaitojen kehittäminen
- Tunnetaitojen vahvistaminen – vuorovaikutusleikkejä
- Auta minua tekemään itse ja tue minua löytämään erilaisia ratkaisuja
- Huomaa hyvä!

Miten arvo näkyy toiminnassa:

- ryhmän säännöt sovittu yhdessä lasten kanssa
- erilaisten tunnemateriaalien käyttö
- kiinnitetään hyviin käytöstapoihin huomiota arjen tilanteissa
- kehuaan ja kannustetaan aina kun lapsi onnistuu ja toimii oikein
- leikkipariarvonta

Lapsen oikeudet

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsen oikeus tulla hyväksytyksi ryhmässä juuri sellaisena kuin on
- Eläminen tässä hetkessä
- Osallisuus
- Turvallisuus: fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen
- Leikki on lapsen oikeus – leikin havainnointi
- Aikuinen edistää leikkiä muokkaamalla oppimisympäristöä yhdessä lasten kanssa
- Aikuinen läsnä vastaamassa lasten tarpeisiin
- Kaveritaidot ja ryhmäytyminen

Miten arvo näkyy toiminnassa:

- lapsi tulee kuulluksi ja nähdäksi ainutlaatuisena itsenään, aikuinen puolustaa ja on turvana
- annamme leikille aikaa, aikuinen auttaa esim. majan rakentamisessa, rikastuttaa leikkiä, valvoo leikki- rauhaa
- pyritään luomaan kiireetön ilmapiiri
- harjoitellaan leikkimistä eri kavereiden kanssa ja ryhmissä

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Henkilökunta toimii sukupuolisensitiivisesti ja hyväksyy kaikki lapset taustasta ja ominaisuuksista riippumatta
- Kaikki lapset saavat osallistua kaikkeen toimintaan
- Toiminnassa hyväksytään erilaiset tavat tehdä
- Jos lapsi ei saa osallistua uskonnolliseen toimintaan, järjestetään vastaavaa toimintaa
- Huomioidaan ruokarajoitteet
- Oikeus saada tietoa omalla kielellä
- Käytämme laajasti eri kommunikaatiokeinoja
- Pedagoginen dokumentointi yksilö- ja ryhmätasolla
- Autamme lasta tulemaan kuulluksi (kuvat, piirtäminen, sadutus, kuvaaminen, videointi jne.)

Miten arvo näkyy toiminnassa:

- suunnitellaan toimintaa siten, että kaikki voivat osallistua
- kuvatuen hyödyntäminen
- kirjataan havaintoja ja kuvataan lapsia
- mahdollistetaan lapsen kuulluksi tuleminen erilaisin keinoin

Perheiden monimuotoisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Otamme selvää kulttuurista, tavoista arvoista jne. perheeltä itseltään
- Tehdään näkyväksi erikieliset lapset esimerkiksi ryhmän seinälle toivotuksia eri kielillä
- Kunnioitetaan ja hyväksytään kaikenlaiset perheet
- Huomioidan perheiden tarpeet ja toiveet esimerkiksi katsomuksellisista asioista
- Perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä käytetään tarvittaessa tulkkia
- Huomioidaan erilaiset teemapäivät ja niiden monipuolinen toteutus, esimerkiksi läheisen päivä

Miten arvo näkyy toiminnassa:

- ollaan kiinnostuneita lasten läheisistä, vapaa-ajan puuhista ja harrastuksista, kotikavereista
- huomioidaan erilaiset teemapäivät

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsia ohjataan terveyttä ja hyvinvointia edistävään elämäntapoihin esimerkiksi keskustelemalla, lukemalla kirjallisuutta, draaman avulla, vastaamalla kysymyksiin ikätasoisesti
- Kierrättäminen – lapset + henkilökunta
- Hävikin seuraaminen
- Suositetaan aineettomia lasten lahjoja
- Terveellinen ruoka, liikunta ja lepo
- Säännöllinen päivärytmi
- Opetellaan sosiaalisia taitoja: pyritään ehkäisemään syrjäytymistä
- Siisteyskasvatus
- Lähiympäristöön tutustuminen, retkeily, ympäristön suojeleminen
- Esteettisyys oppimisympäristöissä

Miten arvo näkyy toiminnassa:

- lapsia ohjataan ottamaan ruokaa sen verran, mitä jaksaa syödä
- korostetaan, että leluista, kirjoista ym. tavaroista pidetään hyvää huolta
- kannustetaan lapsia monipuoliseen liikkumiseen esim. ei istuta koko aikaa hiekkalaatikolla
- rohkaistaan lapsia maistamaan/haistamaan/tunnustelemaan kaikenlaisia ruokia

Yhteistyösuunnitelma veon kanssa

Veon kanssa sovitut yhteistyökäytännöt ja toimintamallit

- havainnoidaan lapsia > mikäli syntyy huolia lapsesta täytetään lapsen kartoitus -lomake yhteistyössä lapsen/vanhempien kanssa
- veo vierailee säännöllisesti ryhmässä
- tarvittaessa konsultointi
- veo osallistuu tarvittaessa lapsen vasukeskusteluun ja on mukana tehostetun tuen lasten palaverissa
- veo antaa vinkkejä ja työkaluja/ohjeistusta ryhmiin tarvittaessa

Arvio yhteistyön toteutumisesta

- hyvin sujunut yhteistyö
- veon vinkkaamia materiaaleja on otettu käyttöön

Leikki

Esim. Leikin havainnointi, aikuisen rooli leikissä (ohjaus, havainnointi, rikastaminen, leikkijä jne.), pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen, lelujen saatavuus (yhteiskäyttö, kuvitettu mahdollisuudet), oppimisympäristöjen kehittäminen, lapset mukaan lelujen tilaamiseen, omien lelujen mahdollisuus, leikin lisääminen kaikkiin hetkiin, juonellinen leikki, pitkäkestoisen leikin mahdollisuus, leikkimahdollisuudet ulkona, lähiympäristön hyödyntäminen.

Näin toimimme:

- mahdollistetaan pitkäkestoinen leikki
- lelujen saatavuus ja leikkivälineiden uusiminen
- leluja/tavaroita vaihdellaan ryhmien kesken
- vierailut lasten kanssa eri ryhmissä (leikkikaverit vaihtuvat)
- montessoritöiden hyötykäyttö leikeissä... esim. mehukestit (kaatelua), tarjoillaan kaverilla > opitaan hyviä käytöstapoja
- aikuinen havainnoi aina leikkiä lähietäisyydeltä ja mahdollisuuksien mukaan osallistuu myös itse leikkiin
- aikuinen rikastaa leikkiä antaen ehdotuksia juonen kululle
- sadut
- pöytäteatteri leikin innoittajana

Miten osallisuus huomioidaan?

- kuvat leikkimahdollisuuksista (pienten puolella)
- leikki-ideoita lapsilta
- leikkien nimeäminen
- leikkipariarvonta

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

- esim. majaleikki. Pienet tekevät majan saliin jumppapäivänä ja leikki jatkuu myös iltapäivällä. Isot voisivat käydä tässä leikissä vierailulla.
- juonellinen leikki; alustetaan aamupiirissä ja tätä teemaa jatketaan esim. koko viikon ajan
- järjestyksen vaihtaminen esim. puolivuositain
- leluja vaihdetaan säännöllisesti (mielenkiinto säilyy)
- ulkona pyritään pitkäkestoista leikkiä tukemaan esim. rakentamalla majoja/lumilinnoja ym.
- mahdollistetaan leikin jatkaminen esim. hankkimalla tarpeeksi pikku legoja, jottei niitä tarvitse purkaa heti

Arviointisuunnitelma + arviointi

- pitkäkestoinen leikki on arjessa haastavaa toteuttaa tilojen vuoksi
- lelut saatavilla ja tarvittaessa uusittu
- vierailut eri ryhmissä toteutunut vain satunnaisesti
- aikuiset pyrkineet havainnoimaan leikkiä ja antanut ehdotuksia juonen kululle

Pedagoginen dokumentointi

Esim. lasten vasut arjen työkaluksi, lapsikohtaisen materiaalin kerääminen (kansio, sähköinen kansio, vihko jne.), kirjaaminen, videointi, valokuvaaminen, haastattelut, aikuisten havainnot, keskustelut, lasten osallisuus, aikaa ihmettelylle, aikaa pohdinnalle, esille asiat joita ollaan jo tehty, pedagoginen dokumentointi kaikkien vastuulla, arjen tilanteiden dokumentointi + tiimipalavereissa dokumenttien hyödyntäminen, jatkuvuus, vasujen koontilomake käyttöön, käsitteen ”pedagoginen dokumentointi” avaaminen kaikille.

Näin toimimme:

- kirjataan havaintovihkoon huomioita lapsista
- valokuvataan
- kirjataan lapsen puheita.. näin huomataan miten kieli/puhuminen kehittyy
- isommilla sadutus
- lasten kansioihin kerätään lapsikohtaista materiaalia
- päivän kuulumiset kerätään paperille (pienet)

Miten osallisuus huomioidaan?

- lapsen ja huoltajien ajatuksia vasu-lomakkeessa sekä päivittäinen jutustelu
- tartutaan ideoihin ja toiveisiin > toteutetaan niitä tarvittaessa päiväkodissa
- valokuvataan > lapset ja huoltajat näkevät, että heidän ajatuksensa huomioidaan
- lapset mukaan kertomaan päivästä
- lapset arvioivat toimintaa

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- tiimipalaverit
- piirtäminen / maalaminen arjessa aktiivisesti mukana
- päivittäin / viikoittain arviointia yhdessä lasten kanssa arkisissa tilanteissa

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- havaintoja voisi kirjata enemmän ylös
- sadutusta enemmän
- valokuvattu päivittäin
- tiimipalavereita pienillä hyvin, isoilla ei

Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys

Esim. Vahvuusvaris + muut positiivisen pedagogiikan materiaalit, Piki-materiaali, draama (pöytäteatteri, esitykset, käsinuket jne.), asioiden käsittely silloin kun asia on ajankohtainen, tunnemittarit, vahvuudet toiminnan keskiössä, myönteisen palautteen antaminen lapsille ja aikuisille, vahvuuksien säännöllinen läpikäynti, ystävällisten tekojen kerääminen, lapsi apuopeksi (itsetunnon ja rohkeuden vahvistaminen), Fanny-kirjat, aikuisen malli, tunteiden sanoittaminen, toiminnan ennustettavuus

Näin toimimme:

- vahvuusvaris
- Fanny -kirjat
- tunnekortit /-mittarit
- sekä muut positiivisen pedagogiikan materiaalit
- draama, musiikillinen, kuvallinen ja kehollinen ilmaisu
- tunteita opetellaan näyttämään, tunnistamaan ja nimeämään
- lapselle opetetaan, että kaikki tunteet on sallittua
- annetaan positiivista ja kannustavaa palautetta lapsille ja aikuisille hetkessä
- luodaan hyvät vuorovaikutustaidot lapsiin, perheisiin ja työkavereihin
- lapsi ”apuopeksi”/järjestäjäksi, kannustetaan myös lapsia auttamaan kaveria
- aikuinen tunnistaa lapsen perustarpeet / tunnetilat
- aikuinen vastaa lapsen huomion tarpeeseen, vahvistaa näin turvallisuuden tunnetta
- osoittaa kiintymystä, huomaa huolenaiheet ja rohkaisee ja kehuu lasta
- kuuntelee ja vastaa aina lapselle
- draama; käsinuket
- musiikki > soittimet
- kehollinen ilmaisu > tanssiesitykset
- kuvallinen ilmaisu > askartelut
- leikki, roolileikit
- sadut, sadutus
- myönteisen palautteen antaminen lapselle ja toisinpäin

Miten osallisuus huomioidaan?

- saavat ideoida itse esityksiä / koreografeja
- tutustutaan eri soittimiin ja soitellaan
- luodaan mielikuvitusympäristö, jossa lapsi saa turvallisessa ympäristössä kokeilla/tutustua aiheeseen esim. lääkärileikki
- erilaisten satujen/tarinoiden avulla voidaan hioa tunne- ja vuorovaikutustaitoja
- kädentaidot: innostaa lapsia ilmaisemaan itseään käsillään

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- piki, pedapuun pöytäteatteri
- kerran viikossa "tunnekerho"
- "puheenvuoropupu" esim. kuulumisten kertomiseen
- käytetään sanattomia kehuja esim. peukut, ilmeet, läpyt

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- erilaisia tunne- ja vuorovaikutustaitoja käytetty
- tunteita opeteltu tunnistamaan ja nimeämään
- tunteet ovat sallittuja
- onnen helmet / hyväkäytöksen helmet ollut käytössä
- lapsia on kannustettu ja annettu positiivista palautetta, aikuisille palautetta annettu vähemmän

Arviointi

Esim. peukuttaminen, vihreä/punainen merkki, tunnehyrrä (Oppi ja Ilo), tunnemittarit, kuvat, muistot näkyviksi, keskustelut lasten kanssa, lasten ideat näkyviksi, numeroarvioinnin harjoittelu, huoltajien palautteen käsittely ja huomiointi, oman työn videointi ja arviointi, arviointimateriaalin hyödyntäminen (esim. Parrila), lapset mukaan videoidun materiaalin arviointiin, lapsen kanssa tekeminen ”pilkotaan” ja arvioidaan, omat kyselyt (esim. Google Forms), saduttaminen, lapsen aito kuunteleminen, arviointia jokaiseen tiimipalaveriin, itsearviointilomakkeen käyttö, toimintakulttuurin kehittämistavat

Näin toimimme:

- spontaanit kehumiset merkeillä, peukut ym.
- saduttaminen
- opetellaan itsearviointia myös lasten kanssa (lapset kertovat ajatuksiaan esim. esityksen jälkeen)
- keskustellaan lasten kanssa avoimesti
- tunnemittarit käyttöön
- liikennevalot
- huoltajille kyselyt ja niistä saadut palautteet (käsittely)
- kiinnitetään enemmän huomiota sanallisen palautteen antamiseen
- päivittäinen keskustelu vanhempien kanssa
- tiimipalaverit, koko talon yhteiset palaverit

Miten osallisuus huomioidaan?

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- eskarissa harjoitellaan itsearviointia lasten kanssa

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- arjessa spontaani kehuminen toimii
- avointa keskustelua lasten kanssa
- liikennevalot ollut käytössä
- päivittäin keskustelua vanhempien kanssa
- tiimipalaverit toteutuneet isojen puolella huonosti
- talon yhteiset palaverit toteutuneet

Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen

Esim. harjoitellaan kriittistä lukutaitoa, keskustellaan ikärajoista, tartutaan lasten aloitteisiin, huolehditaan lasten tietosuojasta, tutustutaan lasten digitaaliseen maailmaan, tarjotaan vain ikätasoon sopivaa sisältöä, laitteet lasten saatavilla, laitteiden toimivuuden varmistaminen, työskentelyasennot, äänenvoimakkuus, näytönkirkkaus, tiedonhaku yhdessä lapsen kanssa, arjen teknologiaan tutustuminen, kuvien ja videoiden hyödyntäminen, medialukutaito, myönteinen suhtautuminen digitaalisiin ympäristöihin, digitaalisten ympäristöjen hyödyntäminen lasten osallisuuden vahvistamisessa, henkilöstön osaaminen, laitehuolto yhdessä lasten kanssa, tutustutaan näppäimistöön ja yleisimpiin symboleihin, käyttö osana oppimisen tukea, sovelluksiin tutustuminen, pedagoginen dokumentointi

Näin toimimme:

- tiedonhaku yhdessä lasten kanssa
- aikuinen varmistaa, että materiaalit on ikätasolle sopivaa
- tietosuojasta huolehtiminen'
- "ruutuaika" osana oppimista
- kuvien ja videoiden hyödyntäminen
- myönteinen suhtautuminen digitaalisiin ympäristöihin
- taataan, että henkilöstö osaa käyttää digilaitteita
- symbolien tulkinta (monilukutaito)

Miten osallisuus huomioidaan?

- nostetaan esille mielenkiinnon kohteet
- ikätasoisesti yhdessä tehden ja tutkien

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- eskarissa järjestäjävuoro, jolloin pelivuoro (oppimispeljä)
- tabletin käyttöä ryhmissä harjoitellaan
- kännykän kameran käyttö myös lapsille mahdollistetaan
- pienillä kuvaus, lyhyet videotuokiot, musiikki puhelimesta
- oppimispelit
- henkilöstö huolehtii omasta osaamisestaan laitteiden kanssa

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- materiaalit ovat olleet ikätasolle sopivia ja turvallisia

OPPIMISEN ALUEET

ILMAISUN MONET MUODOT

OPPIMISEN ALUEET

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

OPPIMISEN ALUEET

KIELTEN RIKAS MAAILMA

OPPIMISEN ALUEET

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

OPPIMISEN ALUEET

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

AJATTELU JA OPPIMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- luodaan ympäristö, jossa lapsi joutuu käyttämään ajatteluaan ja ratkaisukykyään
- montessoritöiden uudistaminen säännöllisesti
- tiedetyöt arkeen aktiivisemmin mukaan

KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- tutustutaan eri kulttuureihin
- leikkiparien avulla harjoitellaan vuorovaikutusta erilaisten kavereiden kanssa
- kannustetaan lapsia itse ratkaisemaan ristiriitatilanteita

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- kehotunnekasvatus
- kannustetaan kokeilemaan/yrittämään itse (pukeminen/ruokailu jne.)
- huolehditaan lähiympäristöstä ja opetellaan kierrättämistä lasten kanssa
- hyödynnetään luonnonmateriaaleja ja muita kierrätysmateriaalia

OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- huomioidaan lasten mielipiteet ja toiveet toimintaa suunnitellessa
- lasten toiveleikit
- isoilla synttärisankari saa suunnitella päivän toiminnan

TIIMISOPIMUS

Tiimin nimi:

Tiimin jäsenet:

Tiimivastaava:

Tiimin varavastaava:

Miten varmistamme kaikkien tiimin jäsenten osallisuuden tiimissä/tiimipalaverissa?

Minkälaista on hyvä ja laadukas varhaiskasvatus?

Miten se mahdollistetaan/toteutetaan? Miten toimimme?

Tiimin jäsenten vastuualueet:

Tiimin jäsenten erityisosaaminen, jota voi hyödyntää tiimissä:

Tiimin käytännöt ja yhteiset pelisäännöt:

- tiedonkulku:
- palautteen antaminen:
- työnjako:
- huolien puheeksiotto:
- mistä asioista voimme päättää tiimissä/mistä asioista päättää päiväkodin johtaja?
- tiimin arjen toimintatavat ja päivästrukturi:
- muut sovitut asiat:

Miten tiimissä toimitaan konfliktitilanteissa?

Minkälaisia pelisääntöjä meillä on perheiden kanssa tehtävälle yhteistyölle?

Miten voimme tukea ja auttaa muita tiimejä? Minkälaista apua ja tukea toivomme muilta tiimeiltä meille?

Miten tiimissä ylläpidetään ja huolehditaan työhyvinvoinnista?

Mitkä ovat meidän tiimin vahvuudet?

Päivämäärä ja tiimin jäsenten allekirjoitukset

Tiimisopimuksen arviointisuunnitelma: